

Wat is Begrijpend Lezen?

De kern: Actief lezen

Stimuleer de leerlingen om:

- aantekeningen te maken;
- belangrijke informatie in de tekst te onderstrepen of te markeren;
- kort in eigen woorden te vertellen wat ze net gelezen hebben;
- onduidelijkheden in de tekst te benoemen;
- zichzelf vragen te stellen;
- eventueel een sleutelschema te maken;
- strategieën in te zetten waar nodig.

De insteek 'Je moet de vragen na de tekst goed beantwoorden' belemmert het actief lezen en zelf vragen stellen.

NIEUWSBEGRIIP

Actief lezen met behulp van Sleutelvragen en Hulpvragen

Wat zijn Sleutelvragen?

Wat zijn Hulpvragen?

Wat zijn Sleutelvragen?

Drie typen sleutelvragen:

- *letterlijk/feitelijk* (soort controlevraag, info binnen 1 zin)
- *verband tussen zinnen* (dichtbij en wat verder uit elkaar → reactivatie eerdere tekst voor nodig)
- *verband tussen informatie in tekst en achtergrondkennis lezer* (afleiden → activatie achtergrondkennis nodig)

Gebaseerd op Cain en Oakhill (1999)

Beer houdt verdwaald jongetje warm

In Amerika is een driejarig jongetje gered door een beer. De kleine Casey was verdwaald in een bos. Twee dagen en nachten lang. Buiten vroom het, maar een beer hield hem warm.

Uit het oog

Het gebeurde vorige week. Casey was toen bij zijn opa. Hij speelde daar in de tuin die aan een groot bos grenst. Twee vriendjes van Casey waren er ook bij. Die verloren Casey uit het oog. Ze kwamen zonder hem weer naar binnen. Meteen ging zijn opa hem zoeken, maar Casey was nergens te zien. Daarom belde de opa naar de politie. Die zocht tot het donker werd, maar Casey werd niet gevonden. Buiten was het heel koud. Het waaide ook hard en 's nachts ging het ook nog vriezen.

Bedenk verschillende typen sleutelvragen:

- Letterlijke vraag, antwoord binnen 1 zin te vinden
- Verband tussen zinnen
- Verband tussen informatie in de tekst en de achtergrondkennis van de lezer

Beer houdt verdwaald jongetje warm

In Amerika is een driejarig jongetje gered door een beer. De kleine Casey was verdwaald in een bos. Twee dagen en nachten lang. Buiten vroom het, maar een beer hield hem warm.

Uit het oog

Het gebeurde vorige week. Casey was toen bij zijn opa. Hij speelde daar in de tuin die aan een groot bos grenst. Twee vriendjes van Casey waren er ook bij. Die verloren Casey uit het oog. Ze kwamen zonder hem weer naar binnen. Meteen ging zijn opa hem zoeken, maar Casey was nergens te zien. Daarom belde de opa naar de politie. Die zocht tot het donker werd, maar Casey werd niet gevonden. Buiten was het heel koud. Het waaide ook hard en 's nachts ging het ook nog vriezen.

- Letterlijke vraag
- Waar is een driejarig jongetje gered door een beer? Waar grenst de tuin aan? Wanneer ging het vriezen?
- Verband tussen zinnen
- In welke tuin speelde Casey? Wie hield een beer warm? Hoe oud is Casey?
- Verband tussen informatie in de tekst en de achtergrondkennis van de lezer
- Hoe kan het dat Casey verdwaald is? Waarom zocht de politie totdat het donker werd? Waarom ging opa Casey meteen zoeken?

De kern: Actief

= Infe

Sleutelvragen helpen daarbij!

stekenis tekst maken

Sleutelvraag

Hulpvraag
Hulpvraag
(Hulpvraag)

Sleutelvraag

Hulpvraag
Hulpvraag
(Hulpvraag)

Wat is Begrijpend Lezen?

Inferenties maken

Actief lezen

Lees-motivatie

Voorkennis activeren

Monitoren van het begrip

Stukje voor stukje lezen

Inferenties maken

Hoe ziet dat eruit?

Inferenties

De vrouw gaf de ober 100 euro.
Even later kwam hij terug om haar het wisselgeld te geven.

Wie is 'hij' in zin 2?
Wie is 'haar' in zin 2?
Waar speelt zich dit af?
Waarom krijgt de vrouw wisselgeld?

**'Buitentekstuele'
kennis**

Wat is Begrijpend Lezen?

The diagram shows a central purple circle labeled 'Het (Begrijpend) Lezen van een tekst'. It is surrounded by six blue cloud-shaped boxes: 'Inferenties maken' (top), 'Actief lezen' (top-right), 'Lees-motivatie' (right), 'Voorkennis activeren' (bottom, with a purple arrow pointing to the center), 'Monitoren van het begrip' (bottom-left), and 'Stukje voor stukje lezen' (left).

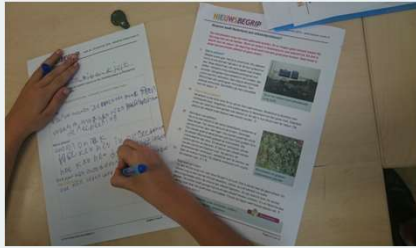

Kennis werkt als klittenband

Voor, Tijdens én Na het lezen

Zo ziet actief lezen er dan in de praktijk uit

(Begrijpend) lezen in de praktijk

Twee opnames van groepjes leerlingen die (actief) lezen

Wat valt op in deze filmpjes?

Welke voordelen van samen lezen in groepjes zie je?

In interactie elkaar helpen/aanvullen

Continue modeling

Sterkere lezers profiteren van het feit dat ze opnieuw de diepte van de tekst pakken door het aan een ander voor te doen

De inhoud staat centraal

Motivatie door samen te werken

Leren van elkaars denkprocessen

Zwakkere lezers profiteren van het taalaanbod en de kennis in het groepje

De (begrijpend) leesles

Wat is de juiste volgorde van de activiteiten?

1. Voorspellen van de inhoud van de tekst
2. Benoemen en noteren van het leesdoel
3. Modelen van (een strategie in) de eerste alinea
4. Afsluiting met het leesdoel en leesdoel
5. Terugblik en reteachen.
6. Laten formuleren en noteren van het leesdoel
7. Actief lezen van de leerlingen

De (begrijpend) leesles

De juiste volgorde van de activiteiten:

5-2-1-6-3-7-4

5. Terugblik en reteachen
2. Benoemen en noteren van het leesdoel
1. Voorspellen van de inhoud van de tekst
6. Laten formuleren en noteren van het leesdoel
3. Modelen van de strategie in de eerste alinea
7. Actief lezen van de leerlingen
4. Afsluiting met het leesdoel en leesdoel

De Gouden Opening

Je leerlingen 'aanzetten', zowel qua activiteit als qua inhoud

Wat gaan we doen? (Lesdoel)

Introductie van de tekst

Vorkennis activeren

Voorspellen a.d.h.v. de buitenkant van de tekst

Wat wil ik te weten komen? (Leesdoel)

De belangrijke rol van de leerkracht

Weten welke moeilijkheden een tekst kan opleveren

Modelen

Sturen op het proces, niet op de inhoud

Differentiëren

Motiveren

Stimuleren van interactie

Transfer

Het toepassen van de 'Actief Lezen'-aanpak bij andere teksten

Zorg teambreed dat:

- iedereen zich bewust is van het belang van transfer

Door:

- steeds te wijzen op de Actief Lezen-aanpak
- de strategieën zichtbaar te maken in de klassen

**De strategieën zichtbaar maken in de klas:
Hoe zet je ze in als middel om de tekst actief te lezen?**

Kansen voor transfer (altijd vanuit de Actief Lezen-aanpak):

- Vereist de tekst veel *voorkennis*? → gebruik indien nodig de strategie **voorspellen** als hulpmiddel
- Zijn er veel *moeilijke woorden*? → gebruik indien nodig de strategie **ophelderen van onduidelijkheden** als hulpmiddel
- Heeft de tekst een *moeilijke opbouw*? → gebruik indien nodig de strategie **relaties en verwijswaarden** of **vragen stellen** als hulpmiddel.

Dus.....

- Veel tijd voor (samen) Actief Lezen
- Strategie-aanpak alleen als middel wanneer nodig, alle aandacht voor de inhoud
- (Lees)doelgericht aan de slag
- Leerlingen niet teveel aan de hand nemen (durf los te laten!)
- Geen vereenvoudigde teksten
- Transfer van Actief Lezen naar andere vakken
- Differentiatie

Afzwaaijer

Waar ga je als eerste mee aan de slag?

Afsluiting

Contact?
p.tomassen@cedgroep.nl
nieuwsbegrip@cedgroep.nl
nieuwsbegriptrainingen@cedgroep.nl

Nieuwsgierig naar onze andere cursussen en teamtrainingen?
Scan de QR-code hieronder en kijk lekker rond.

CED
groep
Als leren je lief is
